

er Aftaler af en Karakter, som ikke retlig bør beskyttes. Men det ærede Medlem Hr. Rode udtalte dog videre i sin Tale — det findes Sp. 2845 i Rigsdagstidenden — følgende: „Lovforslaget omhandler et stort og vigtigt Spørgsmaal, og det vil være saare interessant at trænge ind i og fordybe sig i alle de Spørgsmaal, der kan opstaa heraf; jeg tvivler om, at disse Spørgsmaal vil kunne løses paa Grundlag af dette Lovforslag, men villige til Forhandling om det vil vi ubetinget være.“ Ogsaa heraf fremgaar, at vi indenfor Venstre kan nære et berettiget Haab om, at ogsaa det radikale Venstre nu maatte være villigt til Forhandling.

Vi nærer, som jeg i denne Forbindelse ofte har udtalt, i Venstre fortsat den Opfattelse, som har ført til Fremsættelse af Lovforslaget i tidligere Samlinger: at om end Organisation, Sammenslutning i mange, mange af Livets Forhold er fornøden, for at man kan tage Opgaver op til Løsning, som langt overstiger den enkeltes Kræfter, er dog vort Samfund gennem Tiderne blevet saaledes overorganiseret, Organisationerne har sat sig saadanne Maal, de Kampmidler, de bringer til Anvendelse, er blevet af en saadan Beskaffenhed, at Samfundet maa vende sig mod en Fortsættelse af denne Udvikling og vende sig mod Organisationsovergrebene, Organisationsuvæsenet, med det Formaal at naa til Fremskaffelse af friere Forhold indenfor Erhvervslivet, friere Forhold indenfor Kapitalen og indenfor Arbejdet, bedre Forhold mellem de to afgørende Produktionsfaktorer. At Udviklingen har ført ind i ganske uholdbare Tilstande, er først og fremmest Kolindsund-Sagen et overordentlig talende Vidnesbyrd om, om end denne Sag ganske vist viser, at helt uden retlig Beskyttelse overfor Organisationsovergreb er Samfundet ikke. Men netop Højesterets Dom i Kolindsund-Sagen viser dog, at Forfølgelse mod Erhvervslivets, mod Arbejdets Frihed, skal have en ganske særlig ondartet og omfattende Karakter, skal true med at føre Forfølgelsen helt til Bunds og tage Sigte paa den forfulgtes fuldstændige økonomiske Tilintetgørelse, før Domstolene kan yde den angrebne effektiv Beskyttelse. Men der maa efter vor Opfattelse kunne bremses paa et langt tidligere Tidspunkt. Det er nødvendigt, at der skelnes mellem lovlige og ulovlige Formaal for Organisation. Erhvervslivets Udøvere, Arbejdsgivere og Arbejdere bør vide, hvilke Baand der ikke retligt binder, og hvilke Metoder det ikke er tilladt at bringe til Anvendelse. Det er dertil, vort Lovforslag sigter.

Som sagt, vi erkender, at Organisation er nødvendig for at arbejde sig frem mod Maal, som det overstiger den enkeltes Kræfter at arbejde frem imod. Vi erkender, at der gennem Sammenslutninger er skabt Organer, som i visse Henseender har Betydning for Tilvejebringelse af en vis Stabilitet, en vis Orden paa Arbejdsmarkedet. Men Spørgsmaalet er dette: Skal *Organisationerne* kunne sætte sig Maal, som det er strafbart for *den enkelte* at forfølge, og skal Organisationerne for at naa saadanne Maal kunne anvende Midler, som Enkeltpersoner er afskaaret fra at anvende? Disse Spørgsmaal maa efter vor Opfattelse besvares med et ubetinget Nej. I Arbejdet for Fremme af fælles Formaal skal Organisationerne lige saa lidt som Enkeltmand have Ret til eller Adgang til hensynsløst at nedtrampe personlige, økonomiske og erhvervsmæssige Interesser. Derfor skal Tvangsmetoder hindres, men Organisationernes Ret skal selvfølgelig ogsaa fremtidig beskyttes ved Domstolene lige saa vel som Enkeltmands Ret, naar Organisationens Formaal er et legitimt. Men er dette ikke Tilfældet — og hvad der i den Henseende danner Undtagelsen, er angivet i Lovforslagets § 1 —, skal Aftalerne være ugyldige og afgjort ikke være retligt beskyttede. Bøde- og Erstatningsansvar bør følge Boykotningen i alle dens Former, fordi Boykotning jo til syvende og sidst ikke betyder andet end Tagen sig selv til Rette, en Form for Hævdelse og Gennemførelse af Anskuelse, som den moderne Retsstat paa alle andre Omraader for længst har taget Afstand fra.

Efter Venstres Opfattelse er Vejen til at sikre et sundt Erhvervslivs Trivsel, som det høje Tings Medlemmer længe har vidst, den, at der gives Frihed for den enkelte til at arbejde og virke saaledes, som Varetagelsen af hans Interesse tilsiger ham det, og saaledes, som han har Evner og Kræfter til. Den enkelte maa staa frit overfor Sammenslutningers Krav om hans Tiltræden. Gaar han frivilligt ind i en Organisation med et legitimt Formaal, ja, saa er han naturligvis bunden, og saa maa han tage de økonomiske Følger, som Løftebrud og Svigten af Forpligtelse overfor andre foranlediger. Vi ønsker ikke at fremme Tilbøjeligheder i den Henseende ved at fritage den vedkommende for det retlige Ansvar, som hans Tilslutning til Organisationen foranlediger, vel at mærke stadig naar Formaalet er et legitimt, det vil sige ikke kommer ind under Undtagelsen, saaledes som den er fastsat i Lovforslagets § 1. Plads for den